

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΚΑΤΕΡΓΩΝ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΤΑΔΙΚΩΝ

‘Ο σεβασμός και η λατρεία τῶν ἐγκληματιῶν πρὸς τὶς μητέρες τους. ‘Η συγκινητικὴ ἱστορία τοῦ καταδίκου «9565». Τὸ τελευταῖο γράμμα μιᾶς μητέρας. Τὸ τυχερὸ παιγνίδι ποῦ ὀδηγεῖ στὸ θάνατο. Μιᾶ θανατικὴ ἐκτέλεσις στὸν καταυλισμὸ τοῦ Κουροῦ. ‘Η ‘Ηγία Γραφή τοῦ «8742». ‘Η περίεργη ἱστορία τοῦ Ρομπέρ Ρούτ. κλπ.

Καὶ σεις πουλιά ἢ που χαρούμενα πετάτε
μὴ λησμονήσετε ἡμᾶς μίαν ἡμέραν.
Νὰ τῆς πῆτε ὅτι εἶμαι δικαζόμενος
στὰ σίδερα τῆς φυλακῆς φυλακισμένος!...

μάλιστα αὐτὸν τὸν κατάδικο νὰ πῆ ἕνα ποτηράκι καὶ νὰ καθίσω κοντά μου, Ἄρνήθηκε μὲ μιᾶ ἀδικαιολόγητη ἀξιοπρέπεια.
— Εὐχαριστῶ, μοῦ εἶπε, μὰ δὲν ἦρθα νὰ σᾶς ἀνησυχίσω γι’ αὐτὸ τὸ πράγμα. Ξέρω ὅτι διαφέρετε ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμον κι’ αὐτὸ μοῦ ἔδωσε τὸ θάρρος νὰ σᾶς παρακαλέσω κάτι. Ὅταν θὰ γυρίσετε στὸ Παρίσι θὰ ἤθελα νὰ πάτε στὸν ἀριθμὸ 36 τῆς ὁδοῦ Ρουσσώ καὶ νὰ ρωτήσετε ἂν μὲν ἀκόμη ἐκεῖ πέρα ἢ κ. Ντυμουλέν. Κι’ ὅταν τὴν δῆτε, νὰ τῆς δώσετε αὐτὰ τὰ χρήματα. Εἶνε ὅλες μου ἢ οἰκονομίες. Νὰ τῆς πῆτε ἀκόμη ὅτι εἶμαι καλὰ, ὅτι περνᾶω ἡσυχᾶ κι’ ὅτι ἴσως μιὰμέρα θὰ γυρίσω πάλι στὸ σπιτί.

— Εἶνε ἡ γυναῖκα σου; τὸν ρώτησα.

‘Ο «9565» σκούπισε μὲ τὴν ἀνάποδη τοῦ χεριοῦ του ἕνα δάκρυ.

— Ὅχι, μοῦ εἶπε, εἶνε ἡ μητέρα μου. Γέρασε περιμένοντας τὸν γυρισμὸ μου. Ἐχω νὰ τὴν ἰδῶ σ’ ὡστὰ εἴκοσι χρόνια, ὅσο καιρὸ δηλαδὴ θρίσκομαι στὰ κάτεργα. Τὰ πρῶτα χρόνια λάβαινα ταχτικά γράμματά της. Ἐπειτα ὅμως ξαφνικὰ σταμάτησαν. Ἴσως νὰ μὴ μπορῆ πειὰ νὰ μοῦ γράψῃ ἀπὸ τὰ γεράματα.

Ἄ, ἐσεῖς πρέπει νὰ τὴν γνωρίσετε, γιὰ νὰ δῆτε πόσο καλὴ γυναῖκα εἶνε. Ἐνα καιρὸ μάλιστα μοῦ εἶχε στείλει κι’ αὐτὴν ἔδω τὴν ὡμορφὴ πίπα.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ φύλακας ποῦ συνᾶδευε τὸν «9565» μῆκε στὴ σκηνή, τοῦ πέρασε τὶς χειροπέδες καὶ τὸν τράβηξε θάνατος πρὸς τὴν ἐξοδο. Εἶχαν περάσει τὰ ἐλάχιστα λεπτά τῆς συνομιλίας μας. Ἐφυγε κυττάζοντάς με κατάματα, χωρὶς νὰ προφέρῃ οὔτε μιὰ λέξι. Μὰ καταλάβαινα ὅτι ἤθελε νὰ μὲ παρακαλέσῃ γιὰ τελευταία φορὰ νὰ μὴ ξεχάσω τὴν περὶ κλησί του.

Κι’ ἐγὼ, ὅταν γύρισα στὸ Παρίσι πῆγα στὸν ἀριθμὸ 36 τῆς ὁδοῦ Ρουσσώ καὶ ζήτησα νὰ βρῶ τὴν μητέρα του. Ἐμαθα τότε μὲ θλίψη, ὅτι αὐτὴ ἡ γυναῖκα εἶχε πεθάνει στὸ δρόμο κι’ ὅτι ἀπάνω της εἶχε βρεθῆ ἕνα μισοτελειωμένο γράμμα, ποῦ κανεὶς δὲν κατάλαβε σὲ ποιὸν ἀπευθυνόταν. Δὲν τόλμησα νὰ γράψω στὸν κατάδικο τὴν τραγικὴ ἀλήθεια. Μὲ τὰ ἴδια τὰ λεφτά ποῦ μοῦ εἶχε δώσει, τ’ ἀγόρασα ἕνα σωρὸ πράγματα καὶ τοῦ ἔγραψα κατ’ ἐντολὴ δῆθεν τῆς μητέρας του, ἕνα θερμὸ γράμμα.

Κι’ ὁ «9565», καθὼς ἔμαθα ἀπὸ τοὺς φίλους μου ἀξιωματικούς, ἀπὸ τὴ μέρα ποῦ εἶχε λάβῃ αὐτὰ τὰ πράγματα, εἶχε γίνῃ ἄλλος ἄνθρωπος. Γελοῦσε κ’ ἦταν ὑπερβολικὰ εὐχαριστημένος. Κάθε τόσο δὲ δήλωνε στοὺς ἄλλους συντρόφους του μὲ ὑπερηφάνεια:

— Ἐχω μιὰ γρηὰ ποῦ δὲν μὲ ξέχασε. Φαντάσου μοῦ ἔστειλε ἀκόμη καὶ μιὰ κουνουπιέρα γιὰ νὰ μὴ μὲ τρῶνε τὰ κουνουπια.

Κι’ ὁ «9565» ἐξακολουθεῖ ἀκόμη καὶ σήμερον νὰ ζῆ εὐχαριστημένος, χωρὶς νὰ φαντάζεται ὅτι ἡ μητέρα του πέθανε στὸ δρόμο ἀπὸ τὴν πείνα καὶ τὸ κρῦο κι’ ὅτι δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ τοῦ στείλῃ τὸ τελευταῖο γράμμα της, στὸ ὁποῖο τοῦ ἔγραφε ζίνοντάς του ἕνα σωρὸ συμβουλές, νὰ εἶνε φρόνιμος καὶ καλὸς καὶ νὰ προσέχη νὰ μὴ κρουολογήσῃ. Κι’ αὐτὸ τὸ γράμμα τὸ εἶχε ἀρχίσει νὰ τὸ γράφῃ καθισμένη στὸ πεζοδρόμιον, κάτω ἀπὸ τὸ θαμπὸ φῶς ἑνὸς φαναριοῦ, μέσα στὴν κρύα νύχτα. Κι’ ἐκεῖ τὴν βρῆκε ὁ θάνατος καὶ τῆς κοκκάλισε μὲ τὴν παγωνιά του τὸ γερασμένο της κορμί.

* * *

Στὸν τρίτο κύκλον τῆς κολάσεως τῆς Γουϊάνης, ἐκεῖ στὸ Κουροῦ ἔγινε μιὰ μέρα μάρτυς μιᾶς ἀνατριχιαστικῆς στιγμῆς μεταξὺ δύο καταδίκων. Εἶχαν καθῆσει πῶς πέρα ἀπὸ μὲνα, ἔπειτα

ΠΟΛΛΟΙ πιστεύουν ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῶν κατέργων δὲν ἔχουν οὔτε ἱερὸ, οὔτε ὄσιο κι’ ὅτι εἶνε ξεχασμένοι στὴ δυστυχία τους κι’ ἀπ’ αὐτὸν ἀκόμη τὸν Θεό. Κι’ ὡστόσο ἡ τελευταία ἔρευνά μου στὴν κόλασι τῆς Γουϊάνης ἔφερε σὲ φῶς ἐκπληκτικὰ πράγματα. Τὸ μόνον λοιπὸν πράγμα ποῦ ἐξακολουθοῦν νὰ σέβωνται οἱ κατάδικοι, εἶνε ἡ μητέρα τους. Ἡ ἀγάπη ποῦ νοιώθουν γι’ αὐτὴν, εἶνε ἀδύνατο νὰ περιγραφῆ, γιὰτὶ δὲν εἶνε ἀνθρώπινη. Εἶνε κάτι ποῦ καὶ αὐτοὶ οἱ μεγάλοι ψυχίατροι κ’ οἱ ἰατροδικασταὶ δὲν μποροῦν νὰ ἐξηγήσουν. Ὅταν θρίσκομαι στὴ Γουϊάνη, πολλές φορές μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ προσέξω αὐτὸ τὸ αἶσθημά τους καὶ σήμερον ποῦ γράφω αὐτὲς τὶς γραμμὲς δὲν μπορῶ νὰ μείνω ἀσυγκίνητος, ὅταν θυμᾶμαι ὅλες αὐτὲς τὶς ἱστορίες.

Ἡ μητέρες τῶν καταδίκων καὶ γενικῶς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ὑποκόσμου, δὲν μοιάζουν καθόλου μὲ τὶς ἄλλες μητέρες. Αὐτὲς ἡ γυναῖκες δὲν σκέπτονται ὅπως οἱ τίμιοι ἄνθρωποι καὶ δὲν ξεχωρίζουν τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακὸ. Θεωροῦν καλὸ, παραδείγματος χάριν, ὅτι εὐχαριστεῖ τὸ γιοῦ τους καὶ μισοῦν θανάσιμα ὅτι τοῦ προκαλεῖ ἀγωνία καὶ θλίψη. Οἱ ἀστυνομικοὶ, οἱ δικασταὶ, οἱ ἄνθρωποι τῶν νόμων, εἶνε γι’ αὐτὲς ἀπαίσιμα ὑποκείμενα. Τοὺς κυττάζουν μὲ φρίκη σὰν ν’ ἀντικρίζουν ἕνα δηλητηριῶδες φεῖδι καὶ προτιμοῦν νὰ πεθάνουν παρὰ νὰ παραδώσουν στὰ χέρια τους τὸ παιδί τους. Ἴδου μερικὲς ἱστορίες ὅπως μοῦ τὶς διηγήθηκαν οἱ κατάδικοι τῆς Γουϊάνης:

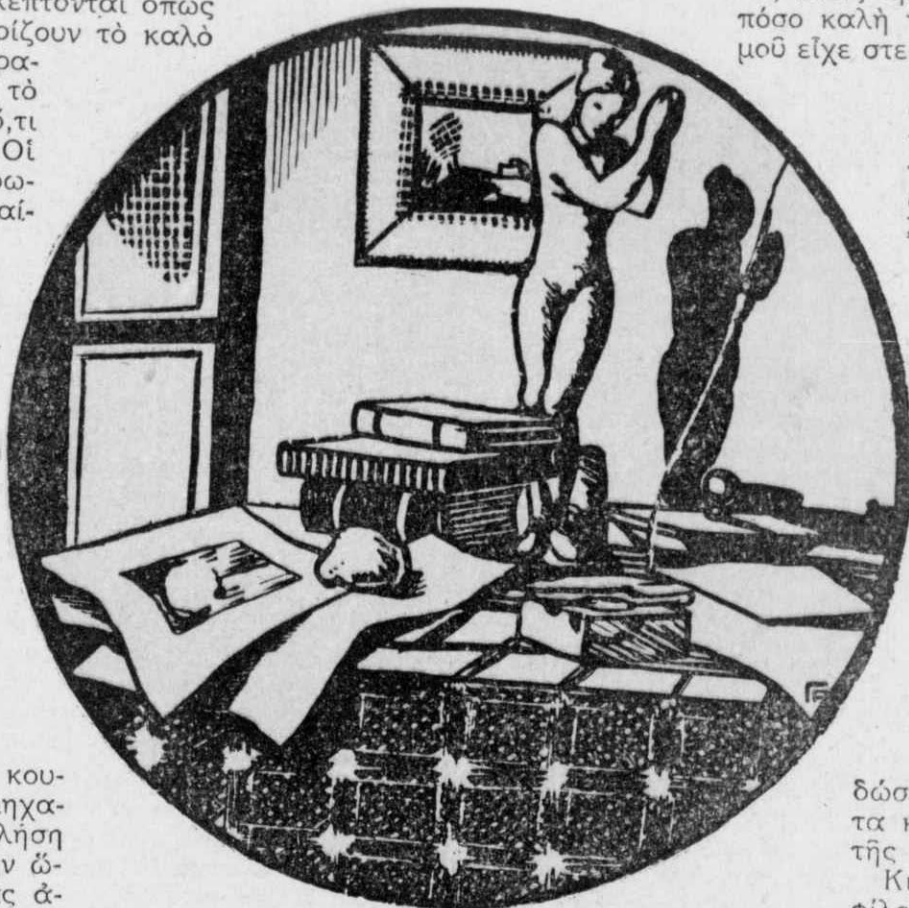
‘Ο «9565», ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἐπικίνδυνους ἰσοθίτες τοῦ Σαιν-Λωρᾶν, μόλις ἔμαθε ὅτι ἐρχόμουν ἀπὸ τὸ Παρίσι, κατάφερε νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἀδεία νὰ ἔρθῃ νὰ μὲ βρῆ. Μῆκε στὴ σκηνή μου κρατῶντας τὸ μαλακὸ ψάθινο καπέλλο του στὸ χέρι. Στάθηκε μπροστά μου, τραύλισε μερικὲς λέξεις συγγνώμης κι’ ἄρχισε νὰ σφίγγῃ τὸ καπέλλο του καὶ νὰ τὸ κουβαριάζῃ ἀπὸ τὴν μεγάλη του ἀμηχανία. Κατάλαβα ὅτι δίσταζε νὰ μιλήσῃ γιὰτὶ δὲν ἤμουν μόνος. Ἐκείνη τὴν ὥρα θρίσκοταν στὴ σκηνή μου ἕνας ἀξιωματικὸς τοῦ ἀποικιακοῦ στρατοῦ, ὁ ὁποῖος, τὸς γνωστὸν, ἐπιβλέπει τὴν τάξι στὰ κάτεργα καὶ φρουρεῖ τοὺς διαφόρους καταυλισμούς.

— Τί θές; ρώτησα ἀπότομα τὸν κατάδικο. Ἦθελες νὰ μάθῃς μήπως νέα ἀπ’ τὸ κορίτσι σου; Χμ! Πάει τώρα πειὰ σὲ ξέχασε. Τὰ κορίτσια δὲν ἀνακατεύονται μὲ τοὺς πεθαμένους.

‘Ο «9565» κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι του καὶ κάτι ψιθύρισε σιγὰ ἐνῶ μὲ κύτταζε μ’ ἕνα ἱκετευτικὸ βλέμμα. Κατάλαβα ὅτι ἤθελε νὰ μείνω μόνος μαζί του. Παρακάλεσα λοιπὸν τὸν ἀξιωματικὸ νὰ μ’ ἀφήσῃ νὰ συζητήσω ἰδιαιτέρως μὲ τὸν «9565». Κι’ ἐκεῖνος ἔφυγε, ἀφοῦ ἔκρινε καλὸ νὰ μοῦ συστήσῃ:

— Γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ, κράτα τὸ πιστόλι στὸ χέρι σου. Μ’ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους δὲν μπορεῖς ποτὲ νὰ εἶσαι σὲ ἀσφάλεια. Ἐκεῖ ποῦ τοὺς βλέπεις ἡσυχῶς εἶνε ἱκανοὶ νὰ χυμίσουν καὶ νὰ σοῦ κόψουν τὸ λαιμό. Γι’ αὐτὸ μὴ τοὺς λυπᾶσαι. Στὴν παραμικρὴ ὑποπτη κίνησι τοῦ «9565» πυροβόλησέ τον. Μὴ φοβᾶσαι. Τὸ τομάρι τῶν καταδίκων στὴ Γουϊάνη ἀξίζει λιγώτερον ἀπὸ ἕνα τσιγάρο.

Κι’ ἔφυγε σὰν ἄνθρωπος ποῦ εἶχε κάνει τὸ καθῆκον του. Μὰ ἐγὼ δὲν λογάρισα καθόλου τὶς συμβουλές του. Προσκάλεσα

από την κοπιαστική δουλειά τους και παίζαν ένα παράδοξο τυχερό παιχνίδι. Είχαν κόψει ένα ινδικό καρύδι, είχαν χωρίσει την ψύχα του στη μέση με μια γραμμή και το είχαν τοποθετήσει μπροστά τους. "Επειτα παρακολουθούσαν με προσοχή τις μυίγες που καθόντουσαν απάνω του. "Όταν αυτές καθόντουσαν από το μέρος του καρυδιού που ήταν προς τον ένα κατάδικο, αυτός κέρδιζε ένα τσιμπούκι καπνό. Το ίδιο συνέβαινε και με τον άλλο. Φαίνεται όμως ότι κάτι είχε συμβή, γιατί ο ένας είχε διαβολεμένη τύχη. "Ενώ σωρό μυίγες καθόντουσαν από το δικό του μέρος του καρυδιού ενώ στο άλλο δεν πάταγε ούτε κουνούπι. "Ο άτυχος φυσικά θύμωσε, γρύλλιζε σαν θηρίο και έβριζε σαν κολασμένος κάθε φορά που έχανε. Αυτή η ιστορία τους είχε τόσο απορροφήσει ώστε δεν είχαν αντιληφθεί την παρουσία μου. "Ο άτυχος μ' αυτό το παιχνίδι έχασε όλο τον καπνό του, και το πακέτο του καπνού που θά του δίνουν την άλλη εβδομάδα. "Επειτα έχασε έναν σουγιά, το σακκάκι του και τα καινούργια «άρβυλά του και τέλος δέχθηκε ακόμη να δοκιμάσει την τύχη του παίζοντας το φαγητό του. "Αν κι αυτή τη φορά έχανε, έπρεπε μια ολόκληρη εβδομάδα να μείνει νηστικός, ενώ ο άλλος θά έτρωγε διπλή μερίδα. Κι' αυτή τη φορά, όμως, κατά διαβολική άτυχία, τον κέρδισε ο άλλος. Τότε εκείνος με μια τρομαχτική βρισιά και μη ξέροντας πώς να εκδικηθεί για τη γκίνια του, άρπαξε ξαφνικά το καρύδι, το έφερε στο στόμα του και το δάγκωσε με λύσσα από το τυχερό μέρος, στο οποίο πήγαιναν διαρκώς και καθόντουσαν ή μυίγες. Ξαφνικά, ο κατάδικος γούρλωσε τα μάτια του, έγινε κατάχλωμος, έπειτα πελιδνός κ' ύστερα τινάχτηκε απάνω έξαλλος από το θυμό του.

— Παλητόμαρο! μούγκρισε, είχες βάλει ζάχαρι σ' αυτό το μέρος και γι' αυτό πήγαιναν και καθόντουσαν ή μυίγες.

Και πριν να προλάβει ο άλλος να προφυλαχθεί, ρίχθηκε εναντίον του, τον κύλησε καταγής και του έκοψε το λαιμό με τα δόντια.

Με ώρθωμένες από τη φρίκη μου τις τρίχες παρακαλούθησα όλη αυτή την άπαισια σκηνή. Είδα τον πληγωμένο θανάσιμα κατάδικο να προσπαθή να ξεφύγει από το δήμιό του, ενώ από τον κομμένο λαιμό του έτρεχε ποτάμι το αίμα. "Ο άλλος μ' ένα χαμόγελο σατανά παρατηρούσε αυτές τις προσπάθειές του ενώ σκούπιζε με την ανάποδη του χεριού του το ανθρώπινο αίμα που είχε κοκκίνησει το στόμα του.

"Επειτα, για να γλυτώσει την τιμωρία, το έσκασε μ' όλη τη δύναμη των ποδιών του και κρύφθηκε στο γειτονικό δάσος. Μέχρι που να έρθουν οι φύλακες και ν' αντιληφθούν τί είχε συμβή, ο άλλος κατάδικος είχε ξεψυχήσει.

Ζήτησαν φυσικά την μαρτυρία μου. Τους παρακάλεσα να μην επιμένουν. Δεν ήθελα να προδώσω τον άπαισιο δολοφόνο.

— Ξέρω, τους είπα, ότι όλοι αυτοί οι άνθρωποι μισούν θανάσιμα τους προδότες. "Αν τον μαρτυρήσω, πρέπει να φύγω άμέσως από τα κάτεργα της Γουιάνης, γιατί θά με «ξεκαθαρίσουν». Φροντίστε λοιπόν να τον βρήτε μόνοι σας κι' αφήστε με ήσυχο. "Ενώ δεν ήρθα δω πέρα για να κάνω το χωροφύλακα, αλλά για να κάνω ρεπορτάζ.

Οι φύλακες δεν τόλμησαν να επιμείνουν. "Αλλωστε δεν ήταν γι' αυτούς δύσκολο ν' ανακαλύψουν τον δολοφόνο. "Εκαναν άμέσως προσκλητήριο των καταδίκων που μέναν σ' αυτό το τον καταυλισμό και παρατήρησαν ότι έλειπε ο «8742». Δεν υπήρχε λοιπόν καμιά αμφιβολία ότι αυτός ήταν ο δολοφόνος. Και άρχισαν την ίδια κιόλας στιγμή προσεχτικές έρευνες.

Οι άλλοι κατάδικοι που είχαν μάθει ότι είχα ξρηγηθεί να προδώσω το σύντροφό τους, με κυτούσαν μ' ένα βλέμμα έμπιστοσύνης και μου έκαναν νοήματα ότι ήμουν ένας «τίμιος» άνθρωπος. Μερικοί μάλιστα, άψηφώντας τις τρομαχτικές θουρδουλιές που θά έτρωγαν, ήρθαν και μου σφίξαν το χέρι. "Όστόσο ο «8742» δεν είχε τύχη. "Επειτα από λίγες ώρες τον ανακάλυψαν κερφαλωμένο σ' ένα δέντρο, το γκρέμισαν με σκεκουριές και τον συνέλαβαν. "Ο «8742» χωρίς καμιά άλλη διατύπωση, απομονώθηκε σ' ένα σκοτεινό κελλί ως τη μέρα που θά έρχόταν από το Σαιν-Λωράν ο δήμιος για να τον «έκτελέσει». "Ο «8742» όμως δεν ήταν καθόλου τρομαγμένος. "Όλες τις ώρες του τις περνούσε διαβάζοντας την «Αγία Γραφή και ψέλνοντας διάφορα τροπάρια. "Ο θάνατος που προσήγγιζε τον είχε μεταμορφώσει σε άρνάκι.

Τέλος έπειτα από μια εβδομάδα ο δήμιος γύρισε πάλι στο Κουρού.

Με την άπάθεια και την εύσυνειδησία ενός έ-

παγγελματία άκόνισε καλά τον πέλεκυ του και πήγε να ιδή τον «8742». "Ο μελλοθάνατος ζήτησε τότε από τον δεσμοφύλακα του να του επιτρέψουν να συνομιλήσει μαζί μου. Του έδωσαν την άδεια αφού ήταν άλλωστε η τελευταία χάρι που ζητούσε.

— "Ηθελα να σας ευχαριστήσω, μου είπε μόλις μ' αντίκρισε, που δεν με προδώσατε. Είσατε πραγματικός άνδρας. Γι' αυτό θά σας παρακαλέσω να δεχθήτε αυτό το δώρο μου.

Και μου έδωσε την «Αγία Γραφή».

Κι' επειδή εγώ τον κυττούσα συγκινημένος, μά κι' έκπληκτος, μου έξήγησε:

— Αυτό το βιβλίο μου το είχε αγοράσει η μητέρα μου. Για να μου το δώσει περίμενε τρεις μέρες και τρεις νύχτες έξω από τη φυλακή, ενώ η βροχή της μούσκευε τα κόκκαλα. Τέλος την λυπήθηκαν και την άφησαν να μου το δώσει. Κυτάξετε έχει σημειώσει μόνη της τί έπρεπε να διαβάσω από δω μέσα για να γίνω καλός άνθρωπος. Κι' εγώ μά την αλήθεια, την άκουσα. Μ' έφαγε όμως αυτό το καταραμένο παιχνίδι. Θά σας παρακαλέσω ακόμη αν τύχη και τη δήτε όταν θά γυρίσετε στη Γαλλία να μη της αναφέρετε πως πέθανα. Δεν πρέπει να μάθει ότι μου έκοψε το κεφάλι ο δήμιος. Καλύτερα να έλπιζή ότι μια μέρα θά μπορέσει να με ξαναδής.

Δεν δίστασα να του δώσω το χέρι μου. "Αλλωστε μπρός στο θάνατο, όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι.

Κι' ο «8742» έπειτα από λίγες στιγμές θάδισε προς τον τόπο της έκτελέσεως με μια έκπληκτική ήρεμία.

* * *

"Αξέχαστος επίσης θά μου μείνει ο κατάδικος «3656». "Ηταν ένας κάποιος «Ανρύ Ρουτ κ' είχε καταδικαστή μαζί με τον άδελφό του για ένα παράδοξο έγκλημα. Αυτά τα δυο άδέλφια, ο «Ανρύ κι' ο Ρομπέρ, τον Ιούνιο του 1920, καθώς έπληροφόρητην, είχαν έκτελέσει τον δεύτερο άνδρα της μητέρας τους, γιατί δεν μπορούσαν να τη βλέπουν να υποφέρει τα βασανιστήριά του. "Η ιστορία τους είνε αρκετά ενδιαφέρουσα γι' αυτό άς μου επιτραπή να σας την αναφέρω:

"Ο «Ανρύ κι' ο Ρομπέρ καταγόntonταν από μια παλιά κι' άριστοκρατική οικογένεια της Γαλλίας και τα πραγματικά τους όνοματά ησαν «Εμίλ και Φιλίπ ντε Λακούρ. Το όνομα των ντε

Λακούρ είχε δώσει ως την εποχή μας στη Γαλλία δυο γερουσιαστάς, έναν περίφημο δικηγόρο, τρεις δικαστάς, δυο άνώτερους άξιωματικούς του ναυτικού και έναν μεγάλο έπιστήμονα, τον δόκτορα «Αντρέ ντε Λακούρ, που είνε πασίγνωστος για τις μελέτες του για την θεραπεία της φυματιώσεως και του καρκίνου. "Ο «Εμίλ κι' ο Φιλίπ ησαν παιδιά του βιομηχάνου Λουί ντε Λακούρ, ο οποίος στον παγκόσμιο πόλεμο κατεστράφη οικονομικώς και είχε αυτοκτονήσει. Οι μεγάλοι συγγενείς τους τότε μη θέλοντας να φέρουν το βάρος μιας αυτοκτονίας, άνάγκασαν την χήρα του βιομηχάνου ν' αλλάξει τ' όνομά της και να λέγεται με το κοινό όνομα Ρουτ. Αυτοί δε της δήλωσαν ότι θά ανέλαμβαναν να της δίνουν ένα σεβαστό χρηματικό ποσό για να συντηρηται. "Ετσι τα παιδιά της, με διαφορετικά πειά όνοματά, μεγάλωσαν. "Ο ένας έγινε μηχανικός κι' ο άλλος δικηγόρος. "Εκείνο όμως που έκανε έντύπωση στους γνωστούς τους, ήταν η παθολογική αγάπη που είχαν στη μητέρα τους. Της συγχωρούσαν όλες τις άδυναμίες της και την άφηναν να κάνει ό,τι θέλει. Ξαφνικά, εκείνη μια μέρα τους δήλωσε ότι είχε θαρεθί πειά τη μοναξιά κι' ότι ήθελε να παντρευθί έναν άνθρωπο που της ενέπνεε έμπιστοσύνη. Τα παιδιά της δεν φέρανε καμιά αντίρρηση και για να μη την κάνουν να σκέφτεται διαρκώς την ήλικία της, όταν τ' αντίκριζε τόσο μεγάλα, προτίμησαν ν' απομακρυνθούν από κοντά της, χωρίς φυσικά να πάψουν να την αγαπούν.

"Ετσι πέρασαν λίγα χρόνια. Σ' αυτό το διάστημα εκείνη είχε παντρευθί κ' είχε περάσει λίγο καιρό ευτυχισμένη. "Ο δεύτερος όμως άνδρας της δεν άργησε να τη θαρεθί κι' άρχισε να της φέρεται με έναν υπερβολικά θάναυσο τρόπο και να την κάνει δυστυχισμένη.

"Ετσι πέρασαν λίγα χρόνια. Σ' αυτό το διάστημα εκείνη είχε παντρευθί κ' είχε περάσει λίγο καιρό ευτυχισμένη. "Ο δεύτερος όμως άνδρας της δεν άργησε να τη θαρεθί κι' άρχισε να της φέρεται με έναν υπερβολικά θάναυσο τρόπο και να την κάνει δυστυχισμένη.

"Ο «Ανρύ κι' ο Ρομπέρ όταν μάθανε την τραγωδία της, σκέφθηκαν ότι έπρεπε να τιμωρήσουν παραδειγματικά αυτόν τον άνθρωπο.

Κι' ένα θράδυ τον παρέσυραν σ' ένα προάστειο του Παρισιού και τον «έξετέλεσαν». "Υστερα πήγαν και παρεδόθησαν στην «Αστυνομία.

Καταδικάστηκαν φυσικά από το Κακούργιοδικείο ο μόν «Ανρύ σε τριάντα χρόνια καταναγκαστικά έργα κι' ο Ρομπέρ σε είκοσι και στάλ-

«Ο Φιλίπ ντε Λά Κουρ

«Ο Έμιλ ντε Λά Κουρ

θηκαν στη Γουϊάνη. Έκει, στο Σαιν - Λωράν έτυχε κατά την περιοδεία μου να τους συναντήσω. Είχαν ζητήσει να είναι πάντοτε μαζί κι' ο ένας βοηθούσε τον άλλο σ' αυτή την άγρια και μαρτυρική ζωή τους. Τους ρώτησα, όταν έμαθα την ιστορία τους, σέ τι μπορούσα να τους βοηθήσω. Ο Άνρϋ με πήρε τότε ιδιαιτέρως και με παρεκάλεσε:

— Δέν σου ζητάω τίποτε για μένα, μου είπε. Θα σέ παρακαλέσω να κάνης κάτι για τόν αδερφό μου. Αυτός έχει δείξει καλύτερη διαγωγή από μένα και ίσως καταφέρει να του χαρίσουν τó υπόλοιπο τής ποινής του. Πές ότι σου ώμολόγησα ότι μόνος μου έκανα τó έγκλημα κι' ότι έγω τόν παρέσυρα στην καταστροφή. Αν τó πετύχης, θά χαρίσης τή ζωή στη μητέρα μας, πού σήμερα είνε υπερβολικά δυστυχισμένη.

Ο Ρομπέρ πάλι με πήρε κι' αυτός με τή σειρά του για να μου δηλώση:

— Έγω, καθώς θά ξέρης, δέν θά φύγω από τά κάτεργα πριν από τó 1950! Μά δέν στενοχωριέμαι για τόν έαυτό μου. Λυπάμαι για τόν Άνρϋ, ó οποίος ύποφέρει πάρα πολύ από αυτή τήν σκληρή ζωή, τούς πυρετούς και τήν τρομακτική ζέστη. Κάθε φορά πού σκέφτομαι ότι εκείνος πρέπει να μείνη σ' αυτή τήν κόλασι δέκα χρόνια περισσότερο από μένα, πάω να τρελλαθώ. Ξέρω ότι έσύ είσαι φίλος του διοικητού τής Γουϊάνης. Σου είνε λοιπόν εύκολο ν' αλλάξης τά όνόματά μας. Έτσι, έγω πού είμαι πιό δυνατός και πιό σκληραγωγημένος, θά μείνω στη Γουϊάνη για να έκτίσω τήν ποινή μου κι' εκείνος θά μporή να φύγη έπειτα από λίγα χρόνια και να γυρίση πάλι στον κόσμο.

Αυτοί οί δυό κατάδικοι ήσαν ύποδείγματα φυλακισμένων. Γι' αυτό φρόντισα να τους χρησιμοποιούν για άλαφριές εργασίες κι' όταν γύρισα στο Παρίσι, προσπάθησα να τους μετριάσω τήν ποινή. Όσο για τή μητέρα τους, ήρθε και με βρήκε για να μ' ευχαριστήση και να μάθη νέα για τά παιδιά της. Μά δέν ανησυχούσε γιατί στα γράμματά τους τής έκρυβαν τήν ανατριχιαστική κόλασι τής ζωής τους και τής έλεγαν ότι ήσαν... ευτυχισμένοι! Η άγάπη, καθώς βλέπετε, των καταδίκων προς τισ μητέρες τους είνε τόσο μεγάλη, ώστε δημιουργεί ένα σωρό συγκινητικές ιστορίες. Πολλοί από τούς καταδίκους, όταν έφευγαν από τή Γουϊάνη, με παρεκάλεσαν να ιδώ τούς δικηγόρους τους, μήπως ύπάρχει καμμιά έλπίδα μετριάσμου τής ποινής τους. Μά όλοι όμως με δάκρυα στα μάτια, μου δήλωσαν:

— Σας παρακαλούμε, δήτε τή μητέρα μας και πέστε της ότι ζοϋμε καλά κι' ότι δέν πάψαμε να τή σκεφτόμαστε!

Κι' έγω τούς τó ύποσχέθηκα γιατί, μά τήν αλήθεια, δέν ύπάρχει πιό ιερό αίσθημα από τήν άγάπη τής μητέρας.

ΜΑΡΙΟΥΣ ΛΑΡΙΚ

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΜΑΡΚΗΣΙΟΥ

Ο βασιλεύς τής Πορτογαλίας Ίωσήφ ό Α', ó οποίος έκτιμούσε έξαιρετικά τούς πνευματώδεις ανθρώπους, είχε ανοίξει κάποτε με τόν μαρκήσιο ντέ Ποντελένα μιá συζήτησι, ή όποια παρ' όλίγον να είχε θλιβερά αποτελέσματα για τόν τελευταίο.

Η συζήτησις περιεστρέφετο στα δικαιώματα πού έχει ένας βασιλεύς επί των υπηκόων του. Ο μαρκήσιος ίσχυριζετο ότι τά δικαιώματα αυτά είχαν όρια, ένω ό Ίωσήφ τά ήθελε άπεριόριστα. Έμπρός στην έπιμονή του μαρκησίου, ό βασιλεύς άρχισε να θυμώνη και σέ μιá στιγμή είπε με όργη:

— Έάν σās διέτασσα να πάτε να πέσετε στη θάλασσα, θά όφείλατε νομίζω, χωρίς τόν παραμικρό δισταγμό να έκτελέσετε τή διαταγή μου!...

Τότε ό μαρκήσιος αντίληφθεις ότι είχε προκαλέσει τήν όργη του βασιλέως του, σκέφτηκε να τόν άφοπλίση με μιάν έξυπνάδα. Αντί λοιπόν να του άπαντήση, ύπεκλίθη και διευθύνθηκε προς τήν πόρτα.

— Που πηγαίνετε; τόν ρώτησε έκπληκτος ό Ίωσήφ.

— Να μάθω... κολύμπι, Μεγαλειότατε!... άπάντησε ό μαρκήσιος.

Ο βασιλεύς έσκασε στα γέλια με τήν έξυπνη αυτή άπάντησι, κι' έτσι τó έπεισόδιον έληξε.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Μία Άμερικανίς, ή κ. Σάστιγκς, έζήλεψε τήν δόξα των ταυρομάχων.

Και ταυρομαχεί κι' αυτή με μεγάλη έπιτυχία, όπως λέγουν.

— Με τή μόνη σημαντική διαφορά ότι τά κέρατα του ταύρου με τόν όποίο παλεύει, είνε σκεπασμένα με καουτσούκ.

Ταυρομαχία δηλαδή άκίνδυνος!

— Ο πρύτανις των ίσορροπιστών όλου του κόσμου είνε κάποιος Ντυλμακό, ήλικίας... 70 έτών.

Παρά τά γεράματά του, έκτελεί με νεανικό σφρίγος τά δυσκολώτερα άκροβατικά γυμνάσια.

— Ο αυτοκράτωρ Φραγκίσκος Ίωσήφ μιλούσε δέκα γλώσσες.

— Ο μακροβιώτερος άνθρωπος, μετά τόν Μαθουσαάλα, ύπήρξε ό Ουγγρος Τσάρτων.

Έζησε 185 όλόκληρα χρόνια.

— Τό τσαί θλάπτει πολύ στα νεύρα.

Και όμως οί Άγγλοι, πού είνε φοβεροί τεισπόται, είνε οί άπαθέστεροι άνθρωποι του κόσμου!

— Ένα κοπάδι από πουλιά στη Βόρειο Άμερική σταμάτησε ένα άεροπλάνο και τó ανάγκασε να προσγειωθή.

Οί άετοι συχνά τά βάζουν με τ' άεροπλάνα.

— Η Άμερική δέν έχει παράσημα.

— Έντός όλίγων έτών τó Λονδίνο θά έχη δέκα έκατομμύρια κατοίκους.

— Τά κορίτσια κάνουν τισ πιό βαρειές δουλειές στην Ίαπωνία.

— Τό Λονδίνο καταναλίσκει έτησίως περί τó εν δισεκατομμύριο αϋγά.

— Η θαλανιδιές ζοϋν 500 έτη, τά έλατα φθάνουν μέχρι 1.200 έτών.

— Τά άσφυξιόγona ήσαν γνωστά και στους αρχαίους.

— Ο τέως βασιλεύς Άλφόνσος τής Ίσπανίας, έχει μιάν από τισ καλύτερες συλλογές γραμματοσήμων του κόσμου.

— Η Ίαπωνία άποτελείται από 4.000 μικρά και μεγάλα νησιά, πού έχουν όλικήν έκτασιν

260.000 τετραγωνικά μίλια.

— Η άποικίες τής Γαλλίας έχουν έκτασι 4.084.410 τετραγωνικά μίλια.

— Στην Όδησσό, πού χτίσθηκε στα 1794 από τήν Αικατερίνη τή Μεγάλη, ύπάρχει μιá γρανίτινη σκάλα πού ένώνει τήν έπάνω πόλι με τήν κάτω. Η σκάλα αυτή έχει 193 σκαλιά και τó κάθε σκαλι έχει πλάτος 12 μέτρα.

— Τό μεγαλύτερο ύδραγωγείο του κόσμου είνε τó ύδραγωγείο τής Λίβερπουλ πού έχει μήκος 68 μίλια.

— Στο Μαυροβούνιο ό σιδηρόδρομος έλειτούργησε για πρώτη φορά στα 1908.

— Στη Γαλλική, κοντά στο περίφημο άλατωρυχείο Σάλσμπερχ, είνε χτισμένη μιá κωμόπολις, τής όποίας τά σπίτια λαμποκοποϋνε στο φως σαν νάνε χτισμένα με μπριγιάντια.

— Αυτό συμβαίνει γιατί, άπλουστάτα, τó χώμα πού γίνηκε ή λάσπη για να χτισθοϋν τά σπίτια αυτά, είνε παρμένο από τó άλατωρυχείο και περιέχει άλάτι σέ μεγάλη ποσότητα.

— Στους αρχαίους Έλληνες έθεωρείτο «δνειδος» ή άποχή του πολίτου από τά λουτρά. Ποίαν ιδέαν έχουν επί του προκειμένου οί άπόγονοί των;

ΕΝΑ ΡΕΚΟΡ

Ο Άρμένιος έμποροϋπάλληλος Λεόν Άβαζιάν, στην Νέα Υόρκη, διατηρεί άκόμη ένα ζηλευτό ρεκόρ:

Τρό τριών χρόνων άνέβηκε τρεχάτος τά πενηνταπέντε πατάτα του οϋρανοξύστου «Γούλγουρθ Μπίλντιγκ» σέ έννηά πρώτα λεπτά τής ώρας!

Ανέβηκε δηλαδή χίλια πεντακόσια είκοσι σκαλοπάτια, χωρίς να κουρασθή καθόλου και χωρίς να σταματήσει. Ός σήμερα, κανένας δέν βρέθηκε να υπερβή τó ρεκόρ αυτό, παρ' όλο πού προσπάθησαν πολλοί.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΣΟΥΔΑΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ

Ός και άλλοτε έδηλώσαμεν από διετίας και έντεϋθεν οϋδεις πλέον αντιπροσωπεύει τó περιοδικόν μας, έν Αιγύπτω και Σουδάν. Όστις δέ θέλει να έγγραφή συνδρομητής εις τó «Μπουκέτο» όφείλει να άποστείλη άπενθείας εις τά Γραφεία μας τó αντίτιμον τής συνδρομής του.

(Έκ τής Διευθύνσεως)